

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60 České Budějovice

Název materiálu: Vyprazdňování stolice –léčebné a diagnostické klyzma

Autor materiálu: Mgr. Hana Rybáková

Datum (období) vytvoření: 18. 9. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Sada: OS2

Tematická oblast: **Fyziologické funkce**

Předmět: Ošetřovatelství, 2. ročník

Číslo DUM: 18

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 6. 11. 2012

Ověřující učitel: Bc. Irena Sklenářová, Mgr. Lenka Čoudková, Mgr. Barbora Sedláčková

Třída: ZDA 2. B

Popis způsobu použití materiálu ve výuce: Výuková elektronická prezentace slouží jako podpurná a názorná pomůcka výkladu učitele. Seznamuje žáky s postupem při provádění léčebného a diagnostického klyzma. Prezentace výstižně a názorně zachycuje výklad učitele, který si žáci zaznamenávají do sešitu a využívají při domácí přípravě. Materiál obsahuje zpětnou vazbu ověřující pochopení nové látky v podobě závěrečného snímku s otázkami k opakování tématu.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VYPRAZDŇOVÁNÍ NEMOCNÝCH

LÉČEBNÉ A DIAGNOSTICKÉ KLYZMA

CÍL: ŽÁK

- vysvětlí pojem klyzma a druhy klyzmat
- jmenuje rizika při podávání klyzma
- orientuje se v záznamech v ošetrovatelské dokumentaci

LÉČEBNÉ KLYZMA:

- Podává se za účelem aplikace léčebné látky na sliznici tlustého střeva. Léčebná látka může být podána do střeva formou kapénkového klyzmatu nebo mikroklyzma
- Zjistíme, zda pacient už dříve léčebné klyzma dostal a zda je schopen jej udržet
- Před aplikací léčebného klyzma předchází očistné klyzma

LÉČEBNÉ KLYZMA:

POMŮCKY:

- Lékařem naordinovaná léčebná látka
- Ostatní pomůcky budou stejné jako k přípravě projímavého klyzmatu

1

2

LÉČEBNÉ KLYZMA:

POLOHA NEMOCNÉHO:

- Je určena dle formy podání
- Na zádech s mírně pokrčenými DK nebo na boku

LÉČEBNÉ KLYZMA:

PŘÍPRAVA NEMOCNÉHO:

- Před léčebným klyzmatem musí být důkladně vyprázdněn očistným klyzmatem
- Nemocnému vysvětlíme účel výkonu, stručně popíšeme, jak bude výkon probíhat a jakou polohu musí zaujmout
- Při výkonu musí nemocný zhluboka dýchat nosem

LÉČEBNÉ KLYZMA:

POSTUP:

- Postup je stejný jako u kapénkového klyzma nebo mikroklyzma podle zvoleného způsobu podání léčebné látky
- V průběhu výkonu sledujeme stav pacienta

LÉČEBNÉ KLYZMA:

ÚKLID POMŮCEK:

- Jednorázové pomůcky uložíme do příslušného kontejneru
- Ostatní pomůcky dekontaminujeme, umyjeme, vydezinfikujeme a uložíme na místo

DIAGNOSTICKÉ KLYZMA:

- Podává se na RTG oddělení při vyšetřování tlustého střeva
- Zjistíme, zda pacient už dříve diagnostické klyzma dostal a zda nemá alergii na kontrastní látku

DIAGNOSTICKÉ KLYZMA:

POMŮCKY:

- Řídká suspenze kontrastní látky
- Ostatní pomůcky budou stejné jako k přípravě projímavého klyzmatu

DIAGNOSTICKÉ KLYZMA:

POLOHA NEMOCNÉHO:

- Na zádech
- V průběhu vyšetření se může poloha dle pokynů lékaře měnit

DIAGNOSTICKÉ KLYZMA:

PŘÍPRAVA NEMOCNÉHO:

- Nemocnému vysvětlíme účel výkonu a popíšeme, jak bude probíhat
- Před diagnostickým klyzmatem musí být důkladně vyprázdněn několika očistnými klyzmaty o objemu 1,5 litru

DIAGNOSTICKÉ KLYZMA:

PŘÍPRAVA NEMOCNÉHO:

- Při jejich zavádění má ležet na levém boku, v průběhu výkonu se převrátí na záda a potom se přetočí na pravý bok
- Změnou polohy pronikne tekutina do všech částí střeva
- K vyprázdnění se užívá osmoticky působící laxativum Fortrans

DIAGNOSTICKÉ KLYZMA:

POSTUP:

- Diagnostické klyzma se provádí na RTG oddělení
- Do tlustého střeva se pozvolna zavádí řídká suspenze kontrastní látky
- Lékař sleduje na monitoru průchod kontrastní látky tlustým střevem a postupné naplnění tlustého střeva

DIAGNOSTICKÉ KLYZMA:

POSTUP:

- Současně se zhotovují RTG snímky
- Sledujeme stav pacienta
- Pokud pacient neudržel očistné klyzma, musí být na tuto skutečnost upozorněn lékař, protože pacient by neudržel kontrastní látku

DIAGNOSTICKÉ KLYZMA:

ÚKLID POMŮCEK:

- Jednorázové pomůcky uložíme do příslušného kontejneru
- Ostatní pomůcky dekontaminujeme, umyjeme, vydezinfikujeme a uložíme na místo

DIGITÁLNÍ VYBAVENÍ STOLICE:

- Nevyprázdní-li se pacient několik dnů a žádný výše uvedený prostředek nepomáhá, stolice se zahušťuje stále více, až se vytvoří **skybala**
Skybala se odstraňuje z konečníku prstem ruky digitálně
- Výkon provádí lékař
- Zjistíme, jak dlouho pacient nebyl na stolicí a zda už někdy měl digitální vybavení stolice

DIGITÁLNÍ VYBAVENÍ STOLICE:

POMŮCKY:

- Ochranné rukavice
- Vazelína
- Buničitá vata
- Emitní miska
- Podložní mísa
- Jednorázová podložka
- Toaletní papír

DIGITÁLNÍ VYBAVENÍ STOLICE:

POLOHA NEMOCNÉHO:

- Na zádech nebo na boku
- V průběhu výkonu se může poloha nemocného dle pokynů lékaře měnit

DIGITÁLNÍ VYBAVENÍ STOLICE:

PŘÍPRAVA NEMOCNÉHO:

- Nemocného vyzveme, aby s lékařem při digitálním vybavení stolice spolupracoval a dbal jeho pokynů

DIGITÁLNÍ VYBAVENÍ STOLICE:

POSTUP:

- Nemocného vyzveme, aby se obrátil na bok, a podložní mísu uložíme poblíž
- Lékař si oblékne ochranné rukavice a ukazovák natře vazelínou
- Ukazovák jemně zavede do konečníku a opatrně stolici po malých kouskách vyjímá
- Hrozí nebezpečí poškození sliznice konečníku

DIGITÁLNÍ VYBAVENÍ STOLICE:

POSTUP:

- Někdy tento výkon vyvolá vyprazdňovací reflex
- Nastanou-li komplikace např. krvácení, je nutno výkon ihned přerušit
- V průběhu výkonu sledujeme stav pacienta

DIGITÁLNÍ VYBAVENÍ STOLICE:

ÚKLID POMŮCEK:

- Jednorázové pomůcky uložíme do příslušného kontejneru
- Ostatní pomůcky dekontaminujeme, umyjeme, vydezinfikujeme a uložíme na místo

OPAKOVÁNÍ

- Jaký výkon je důležitý před diagnostickým klyzmatem?
- Za jakým účelem provádíme léčebné klyzma?

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ:

KELNAROVÁ, Jarmila a kolektiv. *Ošetrovatelství pro zdravotnické asistenty – 2.ročník*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2009. ISBN 9788024731056.

Obrázky:

1. – 2. vlastní tvorba

Obrázek 3.

Léky podávané „druhou stranou“ aneb Nebojte se klyzmatu. *Žena-in.cz* [online]. Zdraví - autor: (red). 09.08.2010 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z: <http://zena-in.cz/clanek/leky-podavane-druhou-stranou-aneb-nebojte-se-klyzmatu/rubrika/zdravi>